

Mark Drakeford AC
Y Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol
Minister for Health and Social Services

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Ein cyf/Our ref MA-L/MD/0296/15

Jocelyn Davies AC
Cadeirydd y Pwyllgor Cyllid
Cynulliad Cenedlaethol Cymru
Bae Caerdydd
Caerdydd
CF99 1NA

26 Ionawr 2016

Annwyl Jocelyn

Bil Iechyd y Cyhoedd (Cymru)

Diolch unwaith eto am yr ystyriaeth y mae eich Pwyllgor wedi'i rhoi i Fil Iechyd y Cyhoedd (Cymru) yn ystod Cyfnod 1. Cadarnheais yn ystod y ddatl ar Egwyddorion Cyffredinol y Bil ar 8 Rhagfyr y byddwn yn rhoi ymateb penodol i adroddiad y Pwyllgor a'i saith argymhelliad. Rwy'n gobeithio bod y wybodaeth a ddarparwyd yn dangos yr ystyriaeth ofalus sydd wedi cael ei roi i bob un ohonynt.

Rwyf yn anfon copi o'r llythyr hwn at David Rees AC, Cadeirydd y Pwyllgor Iechyd a Gofal Cymdeithasol.

*In gywir,
Mark*

Mark Drakeford AC
Y Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol
Minister for Health and Social Services

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1NA

English Enquiry Line 0300 0603300
Llinell Ymholiadau Cymraeg 0300 0604400
Correspondence.Mark.Drakeford@wales.gsi.gov.uk

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

Ymateb i Adroddiad Cyfnod 1 y Pwyllgor Cyllid ar Fil Iechyd y Cyhoedd (Cymru)

Yr wyf yn diolch i'r Pwyllgor Cyllid am ei ystyriaeth fanwl i Fil Iechyd y Cyhoedd (Cymru). Yr wyf wedi ystyried pob un o argymhellion y Pwyllgor a wyf yn ymateb yn unol â hynny.

Mae **Argymhellion 1 a 2** yn ymwneud â chyflwyniad gostau a manteision o fewn yr Asesiad Effaith Rheoleiddiol (RIA) sy'n dod gyda'r Bil. Argymhellodd y Pwyllgor dylir y costau a buddiannau ariannol gael eu cyflwyno mewn tablau ar wahân, er mwyn lleihau unrhyw ddryswch anfwriadol posibl. Argymhellodd y Pwyllgor hefyd fod y dull hwn yn cael eu cymryd ar gyfer deddfwriaeth Llywodraeth Cymru yn y dyfodol. Yr wyf yn credu bod y RIA ar gyfer y Bil yn gosod allan yn glir y costau a buddion pob un o'i elfennau amrywiol, wrth iddo ddatblygu yn amodol ar gyngor gan economegwyr Llywodraeth Cymru a gydag ystyriaeth ddyledus o ganllawiau Trysorlys Ei Mawrhydi. Fodd bynnag, yr wyf yn **derbyn mewn egwyddor** yr argymhellion hyn i'r graddau y maent yn ymwneud yn benodol â Bil hwn. Yr wyf felly'n fodlon i ddiwygio'r tablau cryno yn yr RIA yn dilyn Cyfnod 2 i adlewyrchu'r dewisiadau'r Pwyllgor. Rwyf hefyd yn cytuno â'r egwyddor o weithio gyda'r Archwilydd Cyffredinol i sicrhau bod costau a manteision ar gyfer Biliau dyfodol yn cael eu hystyried ar sail gyson a chywir, ac i sicrhau bod gwybodaeth yn cael ei gyflwyno mor glir â phosibl. Mae hyn yn cael ei ystyried ar hyn o bryd fel rhan o werthusiad ehangach ymarfer Llywodraeth Cymru yn ymwneud â deddfwriaeth. Rwy'n hyderus y bydd dull boddhaol i'r ddwy ochr yn cael eu datblygu wrth i ni nesáu at y Pumed Cynulliad, ond fel oedd yr argymhelliad yn ymwneud â'r dull cyffredinol a gymerwyd i gyflwyno gwybodaeth mewn RIA, nid wyf yn gallu ymrwymo'r cyfan Llywodraeth Cymru i unrhyw gwrs penodol o weithredu.

Mae **Argymhelliad 3** yn ymwneud yn benodol â'r gofrestr genedlaethol o fanwerthwyr tybaco a chynhyrchion nicotin, ac mae'n argymhell cyhoeddi ffigurau sy'n nodi cost gorfodi a'r incwm o hysbysiadau cosb benodedig yn dilyn gweithredu'r gofrestr. Yr wyf yn fodlon **derbyn egwyddor** yr argymhelliad hwn. Prif bwrpas y gofrestr yw atgyfnerthu pwysigrwydd amddiffyn pobl ifanc rhag y niwed sy'n gysylltiedig â thybaco a nicotin. Bydd yn rhoi i'r awdurdodau lleol rhestr derfynol o fanwerthwyr sy'n gwerthu cynnyrch nicotin a thybaco, ac felly yn cefnogi adrannau safonau masnach i orfodi deddfwriaeth sy'n bodoli eisoes. Ni ddisgwylir y bydd y gofrestr yn cynhyrchu nifer fawr o hysbysiadau cosb benodedig: mae'n cael ei amcangyfrif yn yr RIA y byddai saith hysbysiad cosb benodedig yn cael ei gynhyrchu bob blwyddyn. Fodd bynnag, byddaf yn gofyn i fy swyddogion drafod gydag awdurdodau lleol dichonoldeb olrhain lefel yr incwm a dderbyniwyd gan hysbysiadau cosb benodedig, ochr yn ochr â'r costau gorfodi ymwneud yn benodol â'r gofrestr. Dylid nodi, fodd bynnag, fod fel y disgwylir y bydd y darpariaethau hyn yn cael ei integreiddio gyda gwaith darpariaethau eraill, gall fod yn anodd ynysu'r costau gorfodi yn disgyn ar awdurdodau lleol o ganlyniad i'r gofrestr.

Mae **Argymhellion 4 a 5** yn ystyried effaith bosibl yr achos R (ar gais Hemming) (yn gweithio fel Simply Pleasures Ltd) (Ymatebwyr) v Cyngor Dinas Westminster (Apelydd) ar gyfer y Bil. Yr wyf eisoes wedi ymateb i'r argymhellion hyn mewn llythyr atoch chi ar 7 Rhagfyr. Hyderaf fod y llythyr hwn yn darparu eglurder a geisir gan Aelodau'r Pwyllgor. Rwyf wedi cyflwyno gwelliant i Ran 3 o'r Mesur sy'n ceisio cael gwared ar unrhyw amwysedd posibl ar y mater penodol a godwyd gan **Argymhelliad 5**.

Yr wyf yn fodlon **derbyn Argymhelliad 6**, a oedd yn argymhell fy mod yn rhoi manylion pellach am y gwaith a wnaed i gyfrifo'r budd-daliadau a amcangyfrifwyd mewn perthynas â

gwasanaethau fferyllol. Amcangyfrifir y rhan hon o'r RIA byddai arbedion amser teithio sy'n deillio o ostyngiad cyfartalog cymedrol yn y pellter teithio i fferyllfeydd, yn sgil y newidiadau i'r broses o gynllunio gwasanaethau fferyllol. Amcangyfrifwyd y byddai'r arbedion hyn yn gyfystyr â £424,800 y flwyddyn. Mae'r arbedion posibl yn cael eu cyfrifo gan ddefnyddio'r fethodoleg a fabwysiadwyd ar gyfer gwerthusiad 2010 Swyddfa Masnachu Deg (OFT) o newidiadau i reoli mynediad a gynhaliwyd yn Lloegr yn 2003. Cafodd budd-daliadau eu cyfrifo ar sail dosbarthiad mwy priodol o fferyllfeydd cael eu cyflawni fel o ganlyniad i'r newidiadau arfaethedig yn y Bil. Bwriad hyn yw yn arwain at fwy o bobl sy'n byw neu'n gweithio yn agosach at fferyllfa sy'n darparu gwasanaethau sy'n diwallu eu hanghenion. Yn ei dro bydd hyn yn arwain at amseroedd teithio byrrach ar gyfer pobl sy'n dymuno cael mynediad i wasanaethau o'r fath.

Mae'r amser byddai pobl yn arbed o ganlyniad i amseroedd teithio byrrach yn cael ei nodi yn ariannol trwy:

- cyfrifo cyfanswm y gostyngiad mewn amser teithio sy'n gysylltiedig â gostyngiad cyfartalog cymedrol yn y pellter teithio o 10 metr ar gyfer pob taith a wneir i'r fferyllfa i gael presgripsiwn ei weinyddu, gan ddefnyddio amcangyfrifon uchel ac isel o gyflymder daith (fel y defnyddir yn yr adroddiad OFT); ac
- cymhwyso amcangyfrif yr Adran Drafnidiaeth ar gyfer gwerth defnyddwyr o amser (VoT) wedi'i phwysoli cyfran y siwrneiau sy'n tarddu o gartref a gwaith (yn seiliedig ar ymchwil defnyddwyr a gynhaliwyd i lywio'r adroddiad OFT) i gyfanswm y gostyngiad mewn amser teithio.

Mae'r ffigwr VoT yn cynrychioli'r gost cyfle a dynnir wrth wneud taith i gasglu presgripsiwn. Mae'r buddion yn cronni i ddefnyddwyr ac mewn rhai achosion eu cyflogwyr o well defnydd o amser y byddai fel arall wedi cael eu cymryd i fyny yn teithio i ac o'r fferyllfeydd.

Mae'r manteision amser teithio fel y'i mesurir yn yr adroddiad y Swyddfa Masnachu Teg wedi cael eu haddasu i adlewyrchu'r gostyngiad yn fwy ceidwadol mewn amser teithio fod yn cael ei ystyried y byddai yn cael ei gyflawni yng Nghymru. Yng Nghymru, rhagwelir y tra cyflwyno asesiad anghenion fferyllol a fyddai'n dod a newidiadau bach i nifer o fferyllfeydd, byddai'r rhan fwyaf o fudd-daliadau yn codi o well dosbarthiad cyffredinol fferyllfeydd.

Mae **Argymhelliad 7** yn ystyried dull gweithredu Llywodraeth Cymru ar gyfer cyflwyno'r costau sy'n gysylltiedig ag is-ddeddfwriaeth, ac yn argymhell bod gwaith yn cael ei wneud i ddatblygu ymagwedd fwy cyson ar draws y rhaglen ddeddfwriaethol. Rwyf yn deall bod hwn yn fater mae'r Pwyllgor hefyd wedi ystyried yng nghyd-destun Biliau eraill a wyf yn fodlon **derbyn egwyddor** yr argymhelliad hwn. Fy mwriad gyfer y ddeddfwriaeth hon, fel y arfer cyfredol y Llywodraeth, yw cyhoeddi RIA ar wahân ar gyfer yr is-ddeddfwriaeth a wneir o dan y Bil fel y bydd reoliadau yn cael eu dwyn ymlaen. Mae'r ymagwedd hon yn ein galluogi i gyflwyno'r wybodaeth fwyaf cyfredol a chywir ar yr adeg y mae angen rheoliadau. Fodd bynnag, fel rhan o'r adolygiad o ddeddfwriaeth yn y Pedwerydd Cynulliad, bydd y Llywodraeth yn ystyried sut y gall helpu i graffu cyllid ar Filiau a'r is-ddeddfwriaeth sy'n eistedd oddi tanynt orau. Gan fod y mater hwn yn effeithio ar ddull y Llywodraeth tuag at ddeddfwriaeth yn gyffredinol, nid wyf yn gallu ymrwymo Llywodraeth Cymru gyfan i gwrs penodol o weithredu.